

Bilaga 1

Checklista – utredningshjälp

Utredningshjälp för ställningstagande till skyddsåtgärd vid ökad fallrisk, svårighet att sitta bra eller delta i aktivitet.

För att kunna sätta in skyddsåtgärder krävs att den enskilde samtycker till åtgärden. Den enskildes situation behöver analyseras innan det tas ställning till vilken åtgärd som kan vara lämplig

I vilken situation mår personen bra?

För att mer strukturerat ta reda på hur den enskilde har det under dygnets alla timmar kan Dygnsschema för kartläggning av oro vid olika situationer användas, se bilaga 3 och 4. Finns möjligheten till att utöka antalet situationer som personen mår bra av?

Varför reser sig en person upp?

Har personen fått lite möjlighet att röra sig?

Sittanalys och viloanalys

- Obekvämt sittande? När ner till golvet?
- Tryck på sittbensknölar eller svanskota?
- Tryck i knäveck?
- För djupt sittedjup?
- Bra lutning i rygg?
- Tillräckligt varierande sitt- och liggställning?
- Sittiden för lång, behov av vila oftare?
- Vilotiden för lång, vill gå upp tidigare?
- Är madrassen lagom hård, mjuk?

Smärtanalys – orörlighetssmärta

- Värk i knä av för mycket eller långvarigt sittande eller liggande?
- Värk i rygg eller annan värk på grund av för mycket eller långvarigt sittande eller liggande?
- Stelhet?
- Trötthet?

Nutrition – elimineringsanalys

- Behöver gå på toaletten?
- Är törstig?
- Är hungrig?

Social och psykisk analys

- Oro, ångest? (kontraindikation för tvång)
- Motorisk oro?
- Hallucinationer?

Att röra sig och motionera är ett effektivt sätt att minska oro och bör alltid vara en första åtgärd då oro uppträder. Personer som har gångsvårigheter kan behöva stöd i sitt motionerande dels rent handgripligt "ett levande stöd" men också stöd genom att påminnas eller uppmanas till rörelse

Aktivitetsanalys

- Trivs inte i sällskapet? Vill ha sällskap?
- Meningsfull sysselsättning?
- Få tillräckligt med uppmärksamhet?
- Har tråkigt?
- Får stimulans?
- Är dygnsrytmen bra?
- Markeras dag/natt?
- Miljöanalys?
- Är sittplatsen trevlig?
- Är det lagom varmt/kallt?
- Kan rörelselarm användas?
- Bolltäcke/kedjetäcke?
- Kan buller och ljud undvikas?
- Lugnande musik?
- Taktill massage?

Läkemedelsanalys

- Genomförs av eller tillsammans med behandlande läkare, eventuellt under medverkan av farmaceut.
- Finns indikationer för alla ordinationer?
- Påverkas sjukdom/symtom positivt behandlingen?
- Finns undvikbara biverkningar?
- Hur är följsamheten till ordinationerna?
- Är ordinerade preparat adekvata med tanke på ålder och njurfunktion?
- Är doseringen optimal?
- Finns preparat som bör undvikas för äldre om inte särskilda skäl föreligger?
- Finns olämpliga läkemedelskombinationer som ger oönskad interaktioner?
- Kan något eller några läkemedel tas bort?

Vårdplanering/utvärdering/teammöten

Vilken är bästa åtgärd utifrån svaren på ovan ställda frågor?

Det är viktigt att ställa sig frågan om omvårdnadsinsatsen har prövats innan exempelvis vid behovs läkemedel sätts in eller skyddsåtgärder. Har persona kunskap att arbeta utifrån validation och reminiscense metodiken?

Vid planering av vården bedöms och analyseras den enskildes behov samt görs en avvägning mellan nyttan och risken med eventuell skyddsåtgärd. Omvårdnadsansvarig sjuksköterska ansvarar för att sammankalla berörda till en vårdplanering.

Samtliga yrkeskategorier i teamet deltar och vid behov även den enskildes läkare och/eller närstående. Gå igenom och sammanfatta de bedömningar olika personer har gjort under genomgång av checklistan och besluta vilka åtgärder som kan behöva genomföras.

Kvarstår behov av bälte eller bord trots att andra åtgärder provats kan detta ordinerars under förutsättning att den enskilde samtycker till detta.

Denna checklista är en bearbetning av material som Ewa Silow, MAR utarbetat.